

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tritopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 35.

V Ljubljani, v soboto 13. februarija 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 12. februarija.

Pri razdelitvi obilnih vlog vršile so se danes volitve raznih odsekov, izmed katerih sta bila na novo sestavljena volilni in pa socijalistični odsek. V prvega so bili izmed Hohenwartovega kluba izvoljeni Hohenwart, Giovanelli in Klaič, v drugega pa dr. Poklukar, Giovanelli in Zotta.

Ko so bile volitve dovršene, razpravljalo se je o podaljšanje postav glede polajšav pri spremenitvi hipotekarnih dolgov. Zoper postavo sta govorila Dunajska poslanca Leon in Pattai, za njo pa Hevera. Sprejela se je brez premembe po sklepu gosposke zbornice.

Zatem je prišlo na vrsto vtemeljevanje Corinijevega predloga, da naj bi se potrjevanje volitev izročilo posebnemu sodišču. S Corinijem vred je ta predlog podpisal poslanec Jaques, ki je tudi precej za njim poprijel besedo. Razun tega so se za govornike precej pri prvem branji še vpisali zoper predlog: Hausner in Kronawetter, zanj pa: Pickert, Menger in Ausserer. S to zadevo bo najbrže današnja seja tudi sklenjena, ker bo prejel tri ura, ko bodo vsi ti izgovorili.

Helotje na Ogerskem.

Ko so Dorci prišli v Lacedemon, podjarmili so deželo; prebivalcem, ki so se jim radovoljno uklonili, pustili so zemljišča in tudi nekako prostost, samo da so morali določeni davek plačevati, tiste pa, kateri so se podvrgli z orožjem v roki, so obsodili za sužnje in trdo ž njimi ravnali, to se je godilo posebno prebivalcem mesta Helos, pa tudi so podjarmljene imenovali Helote. Tega nas je opomnila debata, ki se je pretekli dne od 6. do 8. t. m. vršila v ogerskem državnem zboru v Budapešti, ko je bilo posvetovanje o predštevju za ministerstvo bogočastja in uka. Sicer smo že o tem nekaj govorili v političnem pregledu, danes pa zopet pridemo na to stvar, ki je posebno znamenje našega časa.

Kdo bi bil vendar mislil, da je tako preziranje naravnih in nravnih človeških pravic, tako razlaganje postav mogoče v devetnajstem stoletju, ki se tolikanj ponaša z omiko in človekoljubjem! Velikega Bismarka so posnemali mali Bismarki v ogerskem državnem zboru, milost so obetali nemadjarim narodom, ako se popolnoma podržavijo in pozabijo, da so Srbi, Rumunci, Hrvatje in dr., potem bode odpadlo za nje to, kar Madjarom ostane. To misel sta dalje izpeljevala vodji zmerne opozicije, Silagy in grof Appony, samo da sta bila še bolj pikra v izrazih. Tisza je povdarjal, da je madjarski jezik državni jezik v ogerski državi, a grof Appony je še povdarjal, da je madjarski jezik kulturni jezik v ogerski državi, ogerska država mora pred vsem skrbeti za madjarski jezik in za madjarsko kulturo; odgovarjaje poslancu Močariju je razlagal narodnostno postavo l. 1868 tako, da zagotavlja le posamezen, da se sme posluževati javno svojega maternega jezika, a ne narodnostim kakor skupinam, država je dolžna jim kaj privoliti, ako je to sploh mogoče, in ako to ne bodo obračali na zlo. (Kako raztegljiv je pač tak izrek!) Madjarji so gospodarji v deželi, so državo osnovali, jo vzdržujejo, z drugimi narodnostmi se samo potrpi, oni so državljani niže vrste. — Zastonj je osiveli poslanec Močari svaril in opominjal Madjare, da naj bodo pravični drugim narodnostim pod krono sv. Štefana, govoril je le gluhim ušesom, kakor nekaj grof Szecheny.

Kdor ima oblast, ta ima tudi pravico za to, kaj pravi na to humanizem, kaj krščanstvo, za to se ne zmenijo tisti, ki imajo oblast v rokah. Merodajavni možje se ne merijo za to, da se s tem naravnost postava prelomi, kajti § 17 narodnostne postav naravnost govori, da je država dolžna skrbeti za izobraževanje drugih narodnosti, kjer prebivajo v večem številu skupaj, tako, da se morajo izobraževati v svojem jeziku do vseulišča. To se ni nikdar izvrševalo, in po ti razlagi, kakor smo joo tej priliki slišali, se tudi nikdar ne bode. Ogerska država ni za vse državljane brez razločka, marveč le za Madjare, a vsi so dolžni žrtvovati kri in blago za to državo, ali niso potem takem Srbi in Rumunci boljši državljani, kakor Ogrji sami, ker zahtevajo od države,

ktero tudi vzdržujejo, kateri žrtvujejo kri in premoženje, da naj za nje skrbi saj toliko, da jim dá pomočke za narodno življenje in izobraževanje?

Grof Appony je z ahteval tudi, da naj madjarski jezik pri vojni iste pravice ima, kakor nemški jezik. Kam ta pot pelja? Do personalne unije med to- in unstransko Litavijo.

Madjari so kulturni narod, in madjarska kultura mora prevzeti vse narode pod krono sv. Štefana! Kdor tega ne verjame, bodi zatrt! Srb Saboljevič je imenoval Madjare vitežki narod. Naj bode v nekakem oziru, da se namreč hočejo o sijajnih prilikah skazati, da kaj znajo, da kaj veljajo in premorejo, ali ker so zelo ponosni na svoj narod. Vendar prvi pogoj viteštva je, da spolnuje dano besedo in pisane pogodbe. Kako to skazujejo Madjari n. pr. proti Hrvatom, to ne kaže posebno viteštva. Madjari so izgledni rodoljubje, za domovino žrtvujejo kar največ morejo, rodoljubi so do skrajne meje, a kulturni narod niso, državo so osnovali le s pomočjo Slovanov in Nemcev, to so spoznali njih najboljši kralji, začeni pri začetniku ogerske države sv. Štefana noter do kralja Matija Korvina.

Zgodovina nam pové o sijajnosti ogerske države, pa tudi o najhujšem priževanju. Zakrivili so to lastni sinovi iz slavohepnosti in nečimurnosti, laskali so se strastim ljudstva, pravili mu o njegovi slavi, zakrivali mu nevarnosti, ktere so mu pretile; tako je bilo v dóbi pred Mohačko bitko leta 1526, tako je bilo leta 1848. Tisti, ki so ljudstvo svarili, so bili glas vpijočega v puščavi.

Tako je moralo priti, da je bilo ljudstvo ponižano in dežela poteptana. Zastonj je pretakal Ivan Zapoljski solze, videti, kako so Turki kristjane vlačili v sužnost, za letom 1848 je prišlo leto 1849 in ž njim konec madjarske slave. Na Ogersko so bili poslani tako zvaní „Bahovi huzarji“ uradniki, ki so deželo organizirali, kakor tastran Litave. Vendar ti uradniki, dasiravno Madjarom toliko nepriljubjeni, so mnogo dobrega storili za blagor dežele več, kakor lastni sinovi, a za prisiljeno dobroto nikdo ni hvaležen.

Prišlo je leto 1859 in za njim mnogo sprememb pri vladi Habsburške monarhije. Mnogo so

LISTEK.

Socijalni problem in kmetski stan.

Spisal dr. J. Vošnjak.*)

Vsakrat se razveselim, kedar koli ugledam v časniku ali v knjigi kak narodno-gospodarski spis. Z veseljem sem torej tudi prijel za Matični letopis, v katerem se nahaja zgoraj omenjena razprava in priznati moram, da s takim zadovoljstvom že dolgo nisem čital nobenega slovenskega proizvoda.

Razprava bi se dala razdeliti v dva dela, in sicer v socijalni problem v obče in v socijalni problem z ozirom na kmetski stan. V občem delu se govori o delu in kapitalu, o delavskem stanu, o mali in veliki obrtniji, o obrestih, o boji za obstanek, o socijalizmu itd. Gosp. pisatelj nam z malimi besedami jasno in dosledno stavi in reši socijalno vprašanje. V precej obširnem specialnem delu nam pa pisatelj pripoveduje, kaj kmete teži in kako bi se jim dalo pomagati. Tu se razvidi, da so pisatelj

naše kmetske razmere natančno znane in da mu je ob enem znana tudi najnovejša socijalna literatura tujih narodov.

Ker je g. dr. Vošnjak eden naših najstarejših parlamentarcev, je imel pač priliko spoznati mišljenje poslanskih krogov. Tu bi kaj radi videli, ko bi se g. doktor motil, kajti kar nam on v tem oziru pripoveduje, daje nam malo upanja. „Zaključiti zemljiške knjige — pravi pisatelj — bila bi taka bistvena sprememba dosedaj navadnega ravnanja, da za njo ni pričakovati večine v zakonodajalnih zborih, pri nas v državnem zboru. Še celo za določbo, da se dolгови ne smejo vknjižiti, ako je posestvo že obremenjeno do dveh tretjin vrednosti, našla se bo prav težko večina v zboru. . . V Hohenwartovem klubu je g. pisatelj večkrat opominjal, da bi se ta zakon (namreč o dednem pravu na kmetih) moral rešiti še tekom zasedanja. Obljubilo se je, pa kakor marsikteri drugi koristni predlog, spominjam le Lienbacherjevih predlogov ob obteženju eksekutivnih dražeb kmetskih posestev, ob izjemi inventara od eksekutivne prodaje, ob odpisanju zemljiškega dolga pri vinogradih po trtni uši vničeni itd. ni se rešil

vladni predlog, menda najbolj iz strahu in obzirov na kapitalistično stranko, ktera seveda o taki neoliberalni naredbi ničesar ni hotla vedeti.

Pač žalostno. Ali preveč ne smemo zategadel gospodom poslancem zameriti, kajti mi vsi smo bili odgojeni v liberalno-kapitalistični dóbi. Še pred desetimi leti so katoliški listi z malimi izjemami trobili v narodno-gospodarskih ozirih v isti rog kakor židovski. In še dandanes je katoliška zborova večina v Belgiji v narodno-gospodarskih stvarih skoraj ravno tako liberalna kakor prostomavtarska manjšina. Ali če pomislimo, da se je na liberalnem Dunaji v zadnjem času toliko prenaradilo, da so meščanje letos najbolj „starokopotnima reakcionarjema“ baronu Vogelsangu in knezu Lichtensteinu ploskali, moramo pač reči, liberalizem pojde kmalu rakom žvižgat. „Zora puca, bit će dana“.

Kako naj se po Vošnjakovih mislih reši socijalni problem? „Najpoprej se mora omejiti moč velicega kapitala, da se s časoma doseže taka razdelitev zemljskih dóber (Güter), pri kateri bode, kdor dela, tudi vžival primerni plod svojega dela, kdor pa je nezmožen za delo, bode preskrbljevan na oběne

*) Letopis „Slov. Matice“ za l. 1885, str. 1—93.

prijenjalj deželi, več kakor je bilo treba, in prav moške, katerim ni bilo mar za Avstrijo, nepriljubljeni uradniki so šli iz dežele, začele so zopet uradovati županije po starem kopitu (ali dobro ali slabo, ne bodemo preiskovali). A za Schmerlingov državni zbor Ogrri niso marali. „Lahko čakamo“, rekel je Schmerling. A ni pričakal vstopa Madjarov v Dunajski državni zbor. Morda bi bilo tačas vendar-le mogoče pridobiti Madjare, da se spusti z njimi v dogovor in pogajanje.

Prišel je Belcredi in njegova beseda „Prosta je pot“ je odmevala po vsi Avstriji. Erdeljsko je bilo priznано za samostalno kronovino. A l. 1866 je bilo osodno za Avstrijo, Belcredi je nameraval sklicati izredni državni zbor, v kterega naj bi bili vstopili vsi narodi mnogojezične Avstrije. A tak izredni zbor ni bil nikdar sklican, marveč bil je sklican državni zbor za dežele tostran Litave, a Ogrri so dobili vse, kar so zahtevali in niso zahtevali, toraj več kakor je bilo treba in prav od mož, katerim ni bilo mar za Avstrijo. Drugim narodnostim pod ogersko krono so Ogrri obetali in zagotavljali po postavah pravičnost; Hrvatom so privolilo avtonomijo. Kako pa sedaj to izvršujejo, nam kažejo najnovejše vesti, ki jih čujemo iz teh dežel, kaki duh vlada med merodajavnimi činitelji, nam kaže uprav omejena debata.

Da svoje postopanje do drugih narodnosti opravičujejo, morda tudi da vtolažijo svojo pekočo vest, prisvojili so si načelo v državnem jeziku: Vsaka edinstvena država mora imeti eden in isti državni jezik, ta jezik je sredstvo, s katerim izvršuje svojo kulturno nalogo. A ta izrek nasprotuje državnemu pravu, ni utemeljen v povestnici, da tudi dejansko nikjer ni izpeljan v mnogojezičnih državah. Res je za državo kaj zložno, ako se govori povsod jeden jezik. Ali je pa to mogoče, kjer biva v državi več narodov? Ni mogoče in ni pravično. Vsaka država, ki hoče obstati, mora storiti kaj za svoje podložne, mora jim ugajati, država je zaradi narodov, a ne narodi zaradi države. Ako se pa v državi jeden jezik na škodo drugim goji, potem taka država nima pravne podlage, in narodi se ne morejo veseliti nad blagostanjem take države. Vsak narod more se izobraževati le v svojem jeziku, kjer se mu to ne dovoli, tam ne more obstati, tam mu država ni podpora, ampak zatiralno tiranstvo.

Ogerska bode praznovala kmalo tisočletnico svojega obstanka. Povestnica nam pové, kako je bila osnovana ogerska država. Kar je meč pridobil, poravnalo je modro postavodajalstvo. Vsi narodi pod ogersko krono so branili svojo domovino, a Madjari nekdanj tudi niso nikomu rivali svojega jezika. Do l. 1830 so bili vsi narodi Ogerske države enaki, za državna opravila je bil latinski jezik, sicer je pa vsak narod posloval v svojem jeziku, to nam kažejo brezštevila pisma v nemškem, slovaškem, rumunskem jeziku. — Dandanes pa tožijo Madjari, da nihče ne mara za Ogersko; Slovaki se izseljujejo na vse kraje, Rumunci gredo v Valahijo itd. Zakaj pa tako? Iz Ogerske dežele hočejo Madjari narediti „Veliko-Madjarijo“, v katero bi se imeli vtopiti vsi nemadjarški narodi, le v madjarskem jeziku smejo se više vobraževati, do viših državnih služeb jim je pot odprta le tedaj, ako zataje svoj rod, sicer so

nemadjarji samo niže pasmina (Nemci pravijo Be-dientenvölker). O „državnem jeziku“ govore pa mislijo na pomadjarjenje, tega pa ne pomislijo, da vsaka sila traja le svojo dōbo — le kratek čas. Mislimo, Madjar vidi silen prepad pred seboj, vidi v duhu naroden pogin, zato je pa tudi tako strasten, tako brezobziren do vseh. Vse druge dežele, vsi drugi narodi naj bi zastavili blago, kri in življenje, da se Madjari dobro počutijo, vse notranja in vzlasti vnanja politika naj bi sukala se po „madjarskem“ predpisu, potem bi bili morda Madjari zadovoljni, potem bi bili viteški narod in bi drugim privoščili, kar bi padlo slučajno od mize. Madjare čislamo zaradi njih vzglednega domoljubja, tudi mnogo zaslug so si pridobili za celokupnost Avstrije, res tako je bilo, a — bilo! Dostikrat pritirali so pa tudi državni voz do kraja prepada. Toliko za Avstrijo niso nikdar storili, kakor Hrvatje, ki so zadrževali prodiranje polumeseca proti zapadni Evropi, a l. 1848 rešili Avstrijo. Ker so pa Ogrri tačas nemilo trčnili skupaj s slovenskimi rodovi vzlasti pa s Hrvati, zato pa tega ne morejo nikdar pozabiti in bi vse radi sebi popolnoma uklonili. Sedanja politika madjarska je prava politika maščevanja. Taka politika se pa nikoli ne dá za dolgo vpeljati — vsaki pritisk rodi protipritisk pred ali — poznej. Naj bi to Madjari ne pozabili in sami sebi jame ne kopali!

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. februarija.

Notranje dežele.

Scharschmidov predlog o vpeljavi nemščine za postavno priznani državni jezik izročil se bo menda po želji vlade posebnemu odseku v pretres. Vlada to želi zaradi tega, ker se sama nadja, da ga bodo v odseku od vseh strani tako zdelali in precenili, da kedar pride v poslaniški zbornici na dnevni red, kar se bo de še v tem zasedanji zgodilo, bode predlog enkrat za vselej pokopan in bodo nemški narodi mir imeli. Da se ni bati, da bi odsek in za tistim večina sedanjega državnega zbora predlog sprejela, o tem se pač ne bo drugemu niti sanjalo ne, kakor morda k večemu kakemu Knotzu, Weitlofu ali pa Scharschmidu samemu. Saj so konservativni Nemci sami proti predlogu, če tudi si nemščine za državni jezik želé, toda v taki meri, da bi se pri tem ne žalila enakopravnost družih narodov, ktera jim je v XIX. članu temeljnih postav zagotovljena. Desničarjem se bodo pridružili tudi južni Tirolici v Trento-klubu, ki so se že sedaj izjavili, da se bodo vsi proti predlogu postavili. Ravno tako so mu hud boj napovedali Poljaki in Dalmatinci, če tudi jim Scharschmid posebnó nagrado ponuja. Da se Slovenci in Čehi ne bodo zanj pulili, no, to se pa že samo po sebi razume.

Kakor se je bilo nadjati, da se bodo nemško-liberalci in drugi zatiraleci Slovanov za Tiszov govor, ki ga je nedavno imel proti Srbom in Rumuncem, spopadli, tako se je tudi v resnici zgodilo. Tostranska opozicija se pridruša, da Tiszov govor, ki ga je nedavno tudi „Slovenec“ prinesel, ni bil nič drugega, kakor pozor grofu Taaffeju, da njegova politika ni prava, ako misli res dati vsaki narodnosti, kar ji gré. Po Tiszi naj si grof Taaffe v izgled vzame, kako se morajo na korist ene same narodnosti vse druge v državi vladati (po domače zatirati); kako da se državnik ne smé ozirati na jok in stok stotin in tisočev, samo, da se eden veseli! Ali se pa res dá Tiszov govor obrniti na avstrijske raz-

mere? Nikakor ne, če nečemo sile rabiti. Tisza je govoril o državi, ktero so si Madjari s silo in velikim trudom sami ustanovili; pri Avstriji je pa to ravno narobe. Kdor pozná avstrijsko zgodovino, vé, da je Avstrija vsa nastala po prostovoljni pogodbi raznih narodov, ki so si podali roke v skupno, složno in neodvisno nepodjarmljeno življenje in medsobojno obrambo. Iz tega pa zopet sledi, da se morajo tudi njihove pravice spoštovati. Naj toraj le molčijo ter naj se učijo zgodovine zatiraleci Slovanov; svojo neslano modrost in nespametne svéte pa naj za-se ohranijo.

Iz seje deželnega zbora hrvaškega 9. februarija. Deželna vlada naznanja, da je Nj. Veličanstvo z odlokom 5. februarija 1886 potrdilo osnove zakona: 1. Kako se imajo ustrojiti županije (komitati) in kako županije in kotari (okrajji) vrediti. 2. Kaka mora biti uprava odborov v županijah. 3. Osnove zakona 28. januarja 1881 v ustroji mestnih občin v hrvaški in slavonski kraljevini. 4. Osnove zakona o disciplinarni odgovornosti uradnikov in poslovnikov, nameščenih po županijah in kotarskih oblastih. (O teh predlogih smo govorili l. l., a tudi povedali, da se je manjšina v zboru, ki uprav sestoji iz najboljših hrvaških rodoljubov, protivila tem zakonom, ki so sedaj, seveda po navšvotu deželne vlade, t. j. banovim, potrjene. S tem je storjen zopet korak za ukrotenje upornih Hrvatov.) V tej seji je prosil in dobil besedo poslanec dr. Josip Frank za osebno stvar; poslanec se je namreč čutil razžaljenega po besedah bana, ktere je povedal o poslancu, ki si je prisvojil po nedopuščenih poti 30.000 gld.; dr. Frank je rekel, da se podvrže vsaki sodnji. Očitalo se mu je tudi, da je delal za odcepljenje Slavonije od Hrvatske, a dr. Frank pravi, da je pripravljen takoj položiti mandat, ako se mu to more dokazati. V tem času pa stopi ban v dvorano, in dr. Frank ga naravnost vpraša, je li on njega mislil, ko je govoril o poslancu, ki je izneveril 30.000 gld. Ban nato odgovori, da ni nikoga imenoval, ako se pa poslanec misli prizadeti, ni on tega kriv. Dr. Josip Frank hoče dalje govoriti, ter pové, da je bila preiskava res zoper njega, in zaradi tega je ban to porabil zoper njega. Predsednik mu vstavi besedo, rekoč, da mu ne more dalje privoliti besede, ker je ban protivno rekel. Dr. J. Frank pravi: Jaz odstopim od svoje imunitete, ako me hočete tožiti v Beču pri sodnji, sodnije pri nas pa niso neodvisne. Ban zatrduje, da je na Hrvaškem še mnogo neodvisnih, pravičnih sodnikov, a dr. Frank se ne more zagovarjati, ker nima več besede. — V isti seji se voli tudi 6 zastopnikov za ogersko-hrvatski zbor v Pešti. Oddanih je bilo 60 glasov; absolutno večino so dobili: Dedović Juraj 58, Pavić Armin 59, Rašić Stanko 45, Suvic Josip 55, Thaler Filip 58, Vučetić Stefan 57 glasov.

Vnanje države.

Avstrijsko prijateljstvo na Srbskem se maje, ker mu prave podpore manjka, potuhe namreč, na katero bi se Srbi naslanjali, da bi se skupni Evropi v obraz smejali in pa dalje rogovili. Srbi so sprevideli, da Avstrije nikakor ni volja jim po kostanj v žarjavico segati. Vse kar se še od nje nadjajo, je, da ne bo pripustila, da bi se Srbom kaka vojna odškodnina napovedala, bodisi v gotovini, ali pa v odkrehu kakega okrožja zemlje. Zato se pa naše prijateljstvo na Srbskem tudi svojemu koncu bliža, in bodo morda po sklepu srbsko-bolgarskega miru v Belem gradu Avstriji že razumeti dali: „Sedaj te več ne potrebujemo.“ Država, ki bo ob sotočji Donave in Save na naše mesto stopila, bode zopet Rusija. Milan se sedaj vsaj navidezno te misli še nekoliko brani, toda kar še ni, pa bo. Njegova bližnja okolica, v katero je počasi zopet Ristić zahajati jel, mu bo že tako dolgo na dušo pihala in mu puhlost avstrijskega prijateljstva

stroške. Taka dela in podjetja, ktera služijo skupnim potrebam, naj država vzame v svoje področje, na primer železnice, parobrodno prevažanje, sol in tobak. Škoda, da si država ni pridržala monopola premogokopanje, kar bi se bilo ravno tako lahko zgodilo, kakor s soljo ali z zlatom. Državni dolgovi, oziroma železniške delnice in prioritete bi se morali amortizovati. Za delavce v tovarnah je zakonodajalstvo že nekaj storilo, več se pripravlja. Ako ne bo več državnih in železniških dolžnih pisem, ponehalo bo tudi tisto nemoralno igranje na borski, pri katerem imajo končni dobiček le veliki kapitalisti. Že zdaj pa bi se moral nakladati prav visok davek na borski promet.

Pa ravno borse se vlade ne upajo dotakniti, ker menijo, da ne morejo ob času sile drugod denarja dobiti, kakor po borsnem posredovanji. Ako pa delajo dolgove za neproduktivne namene ali za pokritje deficita, bolje bi bilo, da nikjer ne dobodo posojila. Kar se tiče zemlje in zemljiške lastnine, ne smemo prezirati obstoječih razmer, toda fraze o svobodni in neomejenem razpolaganji z imetkom nas ne smejo motiti. Ustavljati se moramo, kakor nakopičevanju kapitala, tako nakopičevanju zemlje v eni

roki. Nasproti pa tudi razkosavanje zemljišč v drobne kose in na prid kmetskemu stanu, kar je dovolj dokazano in priznано, le liberalno-kapitalistična stranka vidi v tem razkosavanji in prostem kupčevanji z zemljo naravni proces, kateri se ne dá in ne smé ovirati.

Kaj je neogibno potrebno, kaj je conditio sine qua non, da se povoljno reši socialno vprašanje? Dr. Vošnjak pravi: „Najboljši zakoni ostanejo mrtvi, če nimajo podloge v narodnem mišljenji; na mišljenje in nazore pa vpliva v prvi vrsti vzgoja. Zato se skrbi po pravici pri vseh narodih vedno bolj za šolstvo, kar je prav in vse hvale vredno, toda sedanji šolski sistem, da se širijo vednosti med ljudstvom, ne vzgaja narodov v istem vzvišenem človekoljubnem smislu, v istem res krščanskem duhu, brez kterega si ne moremo misliti povoljne rešitve socialnega vprašanja. Glava se polni s stvarinskimi poduki; slava, bogastvo kaže se človeku kot največa sreča, ktero more doseči, Darwinov boj za obstanek proglašá se kot nekaj naravnega, neizogibnega; blaženje srca, vzbujevanje usmiljenosti, pravicoljubja, požrtvovalnosti za vzorne namene, vse to je pa postranska stvar. Kaj pomaga bistrost duhá, če je

srce mrzlo in prazno? Kaj vse vednosti, ako se rabijo v tlačenje in vničevanje drugega človeštva? Kaj krstni list, ako zametujemo temeljne zapovedi krščanstva? Židovski liberalizem vredil nam je šole, da si vzgoji ljudstvo v svojem duhu, v duhu materializma in sad te šole vidimo žalibog že zoreti v razuzdanosti sedanje mladeži, ktero vsi s strahom opazujemo. Zato moramo odločno zahtevati, da stopi na mesto moderne brezverne šole zopet krščanska šola, ne pa taka, ki bi vzgajala le v verskih formalnostih, ampak taka, ki bode res cepila v mlada srca pravi krščanski duh.“

Iz teh dveh odlomkov vsak lahko razvidi, kako smér ima razprava. Edino kar bi se morebiti dalo ugovarjati, je razdelitev, ki ni povsod strogo sistematična. Ali najbrže se je pisatelj nalašč svobodneje gibal, ker se morajo podučeni spisi razločevati od učnih knjig.

Konečno priporočam vsacemu, ki se med omikane šteje, da naj vsaj enkrat prečita to razpravo.

v pravi luči kazala nasproti prijaznosti Rusije, da se bo mož konečno na božjo pot napravil v Canoso-Petrograd cara za odpusčenje prosit, da se je kedaj sploh upal od njega kam drugam ozreti in stara zveza bode zopet oživljena. Takrat bode pa pač treba naše polke pe Bosni bolj na gosto nastaviti, kajti radikalna in liberalna Srbija, ki je Rusom z dušo in telesom vdana, se po tej naši deželi že dolgo željno ozira.

Ali bo Srbija sklenila mir z Bolgari?

Bo ga, ker ga menda mora, ker se mu izogniti ne more vsaj sedaj v prvem trenutku ne, ko skupna Evropa na-njo pritiska, kateri se ne upa in tudi ne more ustavljati. To se ji zdi še tem manj mogoče, ker je Avstrija za srbske muhe in pustolovce že dolgo časa gluha, ali jih pa razumiti noče, brez zaslonbe je Srbija prešibka, da bi se sama upala protiviti skupni Evropi. Zato njeni državniki trdijo, da se ji bo treba ozreti po drugemu trdnemu zavezniku, na kterega oprta, bode potem svojo politiko iz novega pričela. Da bi se jim meje sedanje kraljevine razširile, tega se za sedaj nič več ne nadajo, pač pa želé, ko bi jim Bolgari hotli zameniti Vidinsko okrožje za Pirotsko, s čemur bi bilo, kakor Srbi trdijo, obema pokrajinama pomagano. Upanja pa nimajo, da bi se jim te želje spolnile, ker se jim bode v prvi vrsti Turčija sama uprla, ktera ima poleg Bolgarske sedaj-le v Bukareštvu prvo besedo, dalje pa menda tudi Bolgari ne bodo dajali Vidina ob Donovi ležečega za Piroto, ki je daleč od nje tam nekje med hribi skrit. Vsled tega tudi mir, ki se bo sedaj tam doli sklenil, nikakor ne bo za večne čase, naj bode tudi na papirji ali pergamentu tako zapisano. Prvi ugodni veter bode mir zopet odnesel čez „hribe in plan“. Srbijo bode nova Bolgarija tako dolgo v oči zbadala, dokler se ne bodo tudi njene meje primerno razširile, ali pa dokler ne bode zopet, tedaj pa popolnoma tepena obležala, morda iz novega na Kosovem polji.

O Londonskih najnovejših izgredih došle so nam nekatere novice, ktere tukaj po možnosti prostora našim čitateljem podamo. Izgrede povzročili so socijaldemokratje, katerim je London že dolgo vrsto let vrata politične gostoljubnosti na stečaj odprte držal. Kogar so že povsod drugod po Evropi podplatje preveč pekli, bežal je na Angleško, ali pa v Švico in rešil se je nadležnih zalezovalnih pisanj in iskanj svoje malenkosti. Gad pa svoj živ dan svojih nakan še ni nikdar zatajil in sedaj so tudi pri Londonskih socijalistih na dan bruhanje, Angleški na hvalo, da je sodrgo celega sveta gostoljubno sprejemala. Socijalisti na Angleškem čutijo se namreč zaradi raznih reči razžaljeni, da jih nimajo v tisti meri, kakor bogatini. Sklicali so svoj tabor, na katerem so tako ognjevitno govorili in spoznali za krivico, ktera se jim od bogatinov na ta način godi, da še vedno nočejo privarčevanih ali pridobljenih stotakov s pustolovci deliti. Saj to je pa tudi vse, kar socijalist zna! Dober jezik imeti, nekaj premlaćenih fraz se na pamet naučiti — sedaj pa tabor in slava mu ne odide pri kratkovidnem narodu, ki niti iz otrobov, ktere mu tak puhloglavce veže, ne spozná, da ima osla pred seboj, kateri bi bil v prvi vrsti sam potreben poduka, da bi ne kvasil v svoji neumnosti, kar se nikdar zgoditi ne more! Toraj na tistem taborju v Londonu so neslano čvekali o krivicah, ki se delavcem godijo, kar je navzoče tako silno razburilo, da so si jeli rokave vihati ter kričali: „Dajmo jih, le po njih; kar imajo bogatini, je tatvina, kajti vse tisto je naša last!“ Povedal sicer nobeden ni, od kedaj in na kak način, toda saj tega treba ni, delavec tako daleč niti ne misli ne, kateri ni krščanski izrejen. Te izgoje pa delavci po Angleškem, Francoskem in še marsikje navadno pogrešajo. Takoj po tistih palivnih govorih razpršila se je razdivjana druhal po Trafalgarskem trgu, kjer je ropati in razbijati začela, misleč, da se znaša nad svojim premoženjem, ako tuje blago vničuje. Mnogo prodajalcev je bilo pri tem divjanji ranjenih in ravno tako mnogo redarjev. Veliko krivdo ima pa redarstvo samo, ki ni podivjanih ljudi takoj razganjati jelo, ko je prve neredne korake opazilo, temveč jih je še vedno križem rok gledale, ko so že okna razbijali. „Revolucija se mora pričeti v Londonu in vojake moramo dobiti na svojo stran, potem smo mi gospodarji svetá, kajti pridobili si bomo bogastva, kolikor se ga nam bo ljubilo“, tako so se navduševali drug drugu, pri vsem tem pa pridno kradli, kar in kolikor je kdo dosegel. Le tisti prodajalci so se kolikor toliko obvarovali škode, ki so bili zadosti pogumni, da so na grabežljive volkove streljali. To je pomagalo!

Izvirni dopisi.

Z Dobrne, 11. febr. (Zlodejstvo.) Včeraj je bila v mirnem kraju našem komisija v nekej za tukajšnje okolice res izredni zadevi. Ovokrajnemu uradniku vžitinskemu so namreč v novejšem času računi šli navskriž za nekaj čez tisoč goldinarjev. Vsled tega so mu predstojniki oskrbeli naslednika. V ponedeljek je še do dveh popoldne opravljaj svojo službo, a proti polnoči ležal je že na mrtvaškem odru. Po okoliščinah sodeč so začeli sumiti,

da si je zavdal. Na podlagi preiskovanja je komisija izrekla, da je nepričakovano smrt povzročila povžita mišnica.

Toda le jedna nesreča bi ne smela zadostovati! Morala je slediti še druga. Bilo je pretečenega avgusta enkrat, da je neki mladi neporednež, domá od nekod v okraji Šoštanjskem, začel razgrajati na javnem prostoru. Jednemu izmed naših mladeničev zadeva ni bila všeč, rekši, „gostje-topličarji si bodo pač mislili, da smo mi Dobrnski fantje taki razposajenci“, a da „sramoto“ od tistih odvrne, naznanil je redarju, ta je pa tuje z aretovanjem dopričal, da se med mirnimi ljudmi spodobi mirno obnašanje. Toda predno je nastopil pot proti nenajetemu stanovanju, je tožnika opozoril, naj vendar današnjega prizora nikar ne pozabi.

V ponedeljek imeli smo sejem. Ta dan je dotičnik, ki je zavoljo nekega družega dopisniku neznanega zlodejstva še le pred kratkim v „lukuji“ doslužil, porabil ter svojo lansko obljubo spolnil na istem javnem prostoru z napadom na takratnega tožitelja. Napadenec dobil je tri rane v hrbet in jedno v rebro nad srcem. Tudi tega je imenovana komisija ogledala in izrekla, da bo le na podlagi zdatne zdravniške pomoči zamogel pri življenju ostati. Poznani razbijalec se skriva in še ga baje niso našli, pač pa so včeraj orožniki dva njegova pomagača gnali skozi tukajšnje okolice pred sodnika.

Domače novice.

(Mil. knezo-škof) povabili so bili pretekli četrtek vso častito duhovščino Ljubljansko na prijazni obed. Bilo jih je gotovo nekako 40. Taka čast vsi duhovščini Ljubljanski kakor se je bila v četrtek zgodila, tako je v napitnici omenil stolni prošt, preč. gosp. J. Zupan, le še enkrat in sicer pred 40 leti, ko je bil tu prevzvišeni nadškof Andrej Gollmajer po ranjcemu knezo-škofu Antoniju Alojziju posvečen. Omenil je preč. prošt še, da se dejansko spolnuje, kakor so mil. knezo-škof v nagovoru na duhovščino k novemu letu izrekli, namreč: Ecce quam bonum et jucundum habitare fratres in unum — ter jih zagotavlja srčne udanosti vse duhovščine Ljubljanske škofije. Knezo-škof so v odgovoru posebno poudarjali, koliko jih veseli „habitare cum fratribus in unum — in unitate spiritus“ itd. Po tretji uri se je družba razšla.

(„Kratek navod o prvi pomoči.“) Ker nam je došlo že mnogo vprašanj, koliko ta izvrstna dr. Valentova knjižica veljá, odgovarjamo sledeče: Gospod strokovnjak jo je spisal in na svoje stroške založil v 1500 iztisih, ktere bode sedaj po Ljubljani in po deželi potom deželne vlade in okrajnih glavarstev primerno razdelil. Prodaja se ne. Kdor je želi, oglasi naj se ob svojem času po njo pri okrajnem glavarstvu. Sicer jo bomo pa tudi v „Slovenci“ celo ponatisnili.

(Če se znabiti kje peticije za posvečevanje nedelj) podpisujejo ali so že podpisane (zlasti bi bilo želeli, da jih podpišejo obrtniške zadruge), naj se pošljejo g. kanoniku Klunnu, ali kteremu drugemu poslancu na Dunaj.

(Mestna seja). (Konec.) M. o. Dr. Bleiweis vitez Trsteniški povdarja, da se stavbinski odsek ne brani določno, temveč se le za sedaj ne more spuštati v te zgradbe zaradi prevelikih stroškov, ki jih ima v tej stroki že drugod. Zboljševanje Ljubljanskega močvirja je v prvi vrsti državi na korist in bo še precej vode poteklo, preden se bode stvar dognala. Ko so Holanci svoja močvirja izsuševali, je vse stroške država sama plačevala in to po pravici, zato ker se je nadjala iz zboljšanih tal večega davka, ki ga je tudi v resnici dobila. Prav tako bo pri nas gledé davka. Zdravstvene razmere se pa v Ljubljani zbog tega ne bodo tolikanj zboljšale, če se barje posuši kakor to marsikdo pričakuje. Če bi se morala Ljubljana res s tretjino vdeleževati, je vendar-le jako imenitno vprašanje, odkod naj mesto vzame za to potrebnih 100.000 gl.? Najprvo naj se toraj oglasi država, potem dežela, po koliko mislite vsaka za osuševanje dovoliti, potem bode že tudi Ljubljana svojo rekla.

M. o. Gogala nasvetuje motivacijo do vlade, zakaj da se Ljubljana za sedaj še brani pečati se z osuševanjem močvirja.

M. o. Trtnik na to pripomni, da delež, ki bi ga morala donesti dežela znaša 76.000 gl., oni država 70.000 gold. in ta Ljubljanskega mesta 10.000 gl. Na posestnike na močvirji bi pa prišlo 60.000 gl.

M. o. Pakič opomni, da je država mnogo žrtvovala za Galicijo pri urejevanji vodá, zakaj bi tudi za nas v tem oziru kaj ne storila.

Pri glasovanji sprejel se je predlog stavbinskega nasveta, da se delo ob Ljubljani prične.

Gosp. Potočnik tudi sporoča o svojih študijah, da bi se namreč Sava dala do Črnuč prirediti za plovbo.

M. o. g. Ledenik sporoča o nagradi, ktera naj bi se dala mestnim redarjem za izredno službovanje. Poročevalec omenja, da je bilo ob sobotah in nedeljah skoraj vedno vseh 19 redarjev v službi. V teh večerih so se namreč sicer najbolj tatvine doprinašale. Ker je bilo vseh 19 mož v službi, o tatvinah ni bilo tolikanj čuti, pa tudi pretepev je bilo manj, kakor sicer. Vsled tega marsikak redar po tri noči skupaj ni nič spal. Spodobi se toraj, da se redarjem za trudapolno dōbo od konec avgusta do konec decembra 1885 pripozná 246 gold. za nagrado. Mestni odbor je predlog brez ugovora sprejel.

(Za družbo katoliških rokodelskih pomočnikov) ima jutri zvečer ob 6. uri poslednje berilo č. gosp. Kržič v prostorih katoliške družbe. Vstopnina 20 kr. Naj se prijatelji zabavnega berila in rokodelskih pomočnikov nikar ne vstrašijo snega; gospod govornik obeta, da ne bo prav nič hud, če jih še toliko pride poslušat ter bi mu postalo zaradi množice malo prevroče!

(Na korist „Narodnemu Domu“) priredi tukajšnja kegljačka zaveza „Edinost“ v soboto 20. februarja v dvorani Ljubljanske čitalnice svojo predpustno veselico. Vstopnice se dobivajo za gospode po 1 gl., za družine do 3 oseb po 1 gl. 50 kr. proti izkazu povabila v prodajalnicah g. Sosa v Špitalskih ulicah in g. Turka na Glavnem trgu, kakor tudi na veselilni večer pri pri vstopu.

(Zasežen je bil) včeraj „Slovenski Narod“. Zakaj, ne vemo.

(Danes je bil šolski sklep) ob prvem poluletju na vseh Ljubljanskih srednjih šolah s slovesno sv. mašo, po kateri so se spričevala delila. Kakor pravijo, so se menda letos dvojke in trojke posebno obnesle. Počitnice trajajo do srede, kekar se začne drugo poluletje.

(Imenovanje.) Dr. Jožef Račič imenovan je od presvitlega cesarja z odlokom z dne 5. t. m. za pravega višjega finančnega svetovalca in finančnega prokuratorja v Ljubljani.

(Gosp. Valentin Zakotnik), posestnik in trgovec v Šent-Vidu nad Ljubljano, vrl narodnjak, se je poročil z gospodičino Josipino Korošec iz Šent-Vida 8. t. m.

(Zaprli so) včeraj tukaj pri deželni sodnji dnuarja Antona Juvana iz Hotiča. Redar ga je vprašal po izkaznih pismih, na kar se je delavec vanj spustil. Zagovarjati se bo moral zaradi pregreška javnega nasilstva.

(† g. Maks Schmid), nekdanji posestnik Bežigrada pri Celji, je umrl 10. t. m. v Celji. R. I. P. — 11. februarja pa je v Gospodu zaspala učiteljica na mestni dekliški šoli v Celji, gospdč. Ivana Ranke. Trudila se je s šolskim podukom 35 let. Ker je bila itak rahlega zdravja, jej je trudapolni posel zasadi smrtno kal; pred 3 meseci je še spolnovala vse svoje dolžnosti; zadnje četrletje pa je živela na odpustu. — Bog povrni obilno ves njeni trud z večnim plačilom!

(Razstava.) C. k. kmetijska družba na Dunaji priredi od 16. do 18. aprila 1886 VI. razstavo pitane živine. V zvezi s to razstavo bo razstava kmetijskega orodja in strojev, pomočkov za rejo in prevoz živine, za mesarsko in vojeninarsko obrt, razne klaje, orodja in oprave za hleve, konjušnice i. d. Obrazci za oglasila dobé se pri trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani, ktera tudi natančneje razjasnila daje.

Kratek navod o prvi pomoči pri nezgodah.

Spisal dr. Alojzij Valenta.

(Dalje.)

3. Dozdevna smrt pri zmrznjenih.

§ 7. Zmrznjenega nikakor ne smemo v zakurjeno sobo dejati, temveč ga je treba ali na prostem ali pa na mrzlem kraju previdno sleči in takoj, če mogoče, s snegom na lahko pokriti tako, da so usta in nos proste.

Če bi ne bilo snega dobiti, se pokrije truplo z mrzlimi mokrimi, pa dobro izvitimi rutami, in kadar se pričnó udje vdajati, se morajo na lahko ali s snegom ali z mrzlimi mokrimi rutami drgniti. Ko se truplo ogrelo, se prenese v mrzlo sobo in se položi v nepogreto posteljo, in ako pri tem zmrz-

njeni ne jame dihati, ga je treba potem še tako preobračati in raztegovati, kakor utopljenca.

Razgrevajočih pijač, n. pr. mrzle črne kave z malo žganjem zmešane, se sme le takrat, pa po malem in previdno dajati, ako se stanje vidno zboljšuje.

Dostikrat je mogoče oteti ponesrečenca še tudi takrat, kadar je že več ur dolgo zmrznjen ležal. Pred vsem pa je treba velike previdnosti, da se mu ne zlomi kak zmrznjen ud.

Ob velikem mrazu se lahko primeri, da komu nos, ušesa, prsti na rokah ali nogah itd. zmrznejo, kar se na tem spozna, da postane dotični ud čudno belobarven, je zmrzel in trd kot košček ledu in popolnoma neobčutljiv, kakor bi bil zamrl. Ako se takemu človeku kmali ne pomaga, se je bati, da pride ob dotični zmrznjeni ud. Pomaga se pa najhitreje in najlažje s tem, da se mu zmrznjeni ud takoj lahkomu drgne s snegom toliko časa, dokler da dobí zopet rudečo barvo in občutljivost, to je, dokler pride kri vanj; ali Bog obvaruj, da bi tak nesrečnež šel koj v toplo sobo in k razkurjeni peči!

4. Dozdevna smrt vsled solnčnega pika ali solnčarice.

§ 8. V poletnem času, kadar solnčni žarki silno pripekajo, se prigodi dostikrat, da dobijo ljudje, posebno delavci na polji, solnčarico (solnce jih piči, ožgé ali prepari). Tak človek se namáh zgrudi, kakor bi bil istinoto pičen, ter ga je treba takoj v senco spraviti, vodoravno položiti z le malo višji ležečo glavo, odpeti mu vsa tesna oblačila, ter mu do zdravnikovega prihoda prav pridno ledeno-mrzle obklade na glavo pokladati; še boljše je, če je voda blizu, mu kar vodo s kako posodo na glavo vlivati (douchirati); dobro je prsi in vrat z mrzlo vodo poškopiti, da se globokeje sopenje vzbudi. Ako bi bil od solnca pičeni nezavesten ali celó dozdevno mrtev, kar se imenuje vročinski kap ali vročnica, se mora poskusiti umetno z nalahkim stiskanjem prs in trebuha, v njem vzbuditi sopenje, kakor je bilo že poprej povedano. Še le kadar je sopenje redno, se sme nadaljevati z notranjimi oživljajočimi in okrepčujočimi sredstvi, kakor so: požirek vina, malo žganja ali ruma z vodo zmešana itd.

Tukaj je omeniti, da je proti solnčarici najbolje, ako nosijo ljudje pri delu na polji navadne, ne pobarvane slamnike s širokimi okraji.

5. Dozdevna smrt pri taci, kateri so bili od strele zadeti.

§ 9. Tacega nesrečneža nikakor ne smemo greti; zaradi tega ga je treba sleči na prostem zraku, poškopiti obraz z mrzlo vodo, pa takoj zopet obrisati; na glavo naj se mu vlija mrzla voda, draži nos s salmijakovcem, šegače goltanec s peresom, dá naj se mu mrzla klistira, drgne život in poklada ženofovo testo nanj, kakor pri obešenih, in drugo ravnanje je kakor pri utopljenih.

(Dalje prih.)

Telegrami.

Dunaj, 12. febr. V tukajšnjem mestnem zboru stavil se je predlog, da se ob 40 letnici cesarjevega vladanja napravi državna obrtniška razstava.

Atene, 12. febr. V mornarico poklicala sta se dva nova naborna razreda. Brodovje se bo vrnilo iz Volo v Salamis. Več bogatašev ponudilo je vladi 100 milijonov drahem na posodo.

Leicester, 12. febr. Izdelovalci nogovic videti, da je malo redarjev, so vedno bolj drzni postajali, ter so jeli popoludne vže okna pobijati, za redarji kamenje metati, po tovarnah pa stroje razdevati. Gosposka brzojavila je v sosednja mesta po pomoč.

London, 13. febr. V Leicesteru trajali so delavski neredi ves večer. Še le ko je iz sosednjih mest redarstvo na pomoč prihitelo, razpodili so razgrajče. Sedemnajst so jih zaprli. Gospodarji so delavcem nekoliko koncesij dovolili, za druge točke, o katerih še niso edini, so pa rekli, da jih bodo predložili možem v presojo.

Zahvala.

Prijetna dolžnost mi je, da se zahvalim najprej javno vsem slavnim društvom in blagim rojakom, ki so se me prijazno spominjali pri priliki Najvišega odlikovanja. Posebno pa izrekam prisrčno zahvalo č. gg. državnim poslancem, Dunajski slovenski nasebini in akademičnemu društvu „Slovenija“ in „Zvonimir“, ki so pripomogli, da mi ostaneta 8. in 10. febr. t. l. vedno v živem in najlepšem spominu.

Na Dunaji 12. februarja 1886.

Dr. Al. Matija Murko.

Umrli so:

11. febr. Urša Pangero, hišnega posestnika žena, 54 let, Hlova št. 12, jetika. — Ludvig Zalokar, delavčev sin, 14 dni, Kolezijska cesta št. 11, oslabljenje. — Marija Šinkovic, strežnica, 63 let, sv. Petra cesta št. 25, jetika. — Angela Kinkel, krojačeva hči, 16 mes., Rožne ulice št. 33, jetika.

V bolnišnici:

10. febr. Jakob Smraje, gostič, 75 let, vsled spridenja jeter. — Blaž Zavrl, tesar, 20 let, jetika.

Tujci.

11. febr.

Pri **Maliču**: Schwarz, Prigel, Ilek, Rogelj, Freytag in Gross, trgovci, z Dunaja. — Dr. Viktor Leitmaier, s. k. drž. nadpravnik, iz Gradea. — Anton Schwarz, poslovodja, iz Gradea. — T. Wolf, trgovec, iz Haide. — Janez Wernig, zasebnik, iz Beljaka. — Dr. Ig. Namorš, zdravnik, iz Jesenic.

Pri **Stonu**: Miroslav Schradez, trgovec, iz Nürnberga. — Sauš, Deutseh, Bele, Birkovitz, Lowy in Schreker, trgovci, z Dunaja. — Oton Fontane, tovarniški ravnatelj, iz Andritza. — Mikinda, zasebnik, iz Reke.

Pri **Bavarskem dvoru**: Vinc. Enler, trg. pot., z Dunaja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Janez Alijančič, zasebnik, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	739-13	— 3-8	sl. svz.	oblačno	3-20	
12. 2. u. pop.	737-85	— 0-6	sl. vz.	oblačno	snega	
9. u. zveč.	738-61	— 2-8	sl. vz.	oblačno		

Oblačno. Od 2/41 pa do večera šel je jako gost sneg. Srednja temperatura — 2-4° C., za 2-0° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

13. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. 45 kr
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	84 " 80 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113 " 55 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 90 "
Akcije avstr.-ogerske banke	869 " — "
Kreditne akcije	299 " 50 "
London	126 " 50 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleon.	10 " 03 1/2 "
Ces. cekini	5 " 93 "
Nemske marke	61 " 85 "

Hiša z zemljiščem naprodaj.

Z ugodnimi pogoji se prodaja hiša takoj iz proste roke, ki je kakih 5 minut od grajščine Brod na Kulpi, v ravnem, lepem polju in tik okrajne ceste v Kočevje. V pritličji ima 3 sobe, kuhinjo z vzdanim kotlom za svinje in sobico, 2 kleti, hlev, mlatilni pod in shrambo za krmo. V prvem nadstropju je 5 sob, kuhinja s štedilnim ognjiščem (Sparherd) in malo sobo. Okrog hiše je prostoren, lep sadje-kuhinjski vrt, z njivami in senožeti letos ograjenimi. Pod hišo noter do reke Kulpe se-gajoči veliki vrt. To posestvo je tudi za obrtnijo in trgovino pripravno. — Natančneje se poizvé od posestnika na „Aužlaku“, Pirče št. 14, pošta Brod na Kulpi. (1)

Za darila mladini

o raznih prilikah, pa tudi odrasčnim, posebno pri-poročamo naslednje spise, katerim je spisovatelj č. g. Ant. Kržič in so zdaj naša lastnina:

Izgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva.

I. del, drugi natis 1882 str. VI, 151,
II. " " " 1885 " V, 160.
III. " prvi " 1883 " IV, 172.

Vsaki zvezek stane mehko vezan 30 kr., kart. 40 kr. krasno v platnu vezan 60 kr., vsi trije deli skupaj krasno v platnu vezani veljajo le 1 gld. 50 kr.

V posebnih sešitkih se tudi dobi:

Sv. Marije Magdalene Paciške mladostna leta.
Cena 5 kr.

(9) **Katoliška Bukvarna.**

Umetne

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Borove popke

od polomljenih borovcev (izključljivo le od teh) kupuje v vsaki množini in po najboljši ceni

Josip Levec,

(1) trgovec pri mesarskem mostu.

Prodaja posestva.

C. kr. okrajno sodišče v Sevnici za Savo dovoljuje, da se 1600 gl. vredno, neobteženo posestvo, ki obsega zidano hišo št. 88, s kletjo, v trgu; mali vinograd, njivo, pašnik in gozd, na prostovoljni javni dražbi

27. februarja t. l.

dopoludne od 10—12 ure pri imenovanem sodišču za izklicavno ceno 800 gld. ali pa čez odda. Dražbeni pogoji itd. se zamorejo v uradni pregledati. Kupci se uljudno vabijo k udeležitvi dražbe.

Lekarna Trnkóczy-ja,

zraven rotovža v Ljubljani,

priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem

Marijacejske kapljice za želodec,

MARIA-ZELLER TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodec in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodec, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezni na vraniči, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istište Marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri U. pl. Trnkóczy-ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezn na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spominim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrčnišo zahvalo, z vsem spoštovanjem vdani

(7) **Franc Jug,**
posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno **DORSCH** olje,

najboljše vrste, izborno zoper brumore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne oteklino. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpanjenih udih, skazenem želodec, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoje s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoje.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila s dežele izvrše se takoj
v lekarni **Trnkóczy-ja**
zraven rotovža v Ljubljani.